

Norges Kristne Råd

KIRKENE SAMMEN

Oslo, 9.februar 2016

Flerkulturelt kirkelig nettverk i Norges Kristne Råd

Svar på høring - Endringer i utlendingslovgivningen (innstramninger II)

Kirkenes engasjement for fremmede og flyktninger

Kirker i Norge har en lang tradisjon for å engasjere seg for fremmede og flyktninger. Flerkulturelt kirkelig nettverk i Norges Kristne Råd har gitt kirkene et forum for å samarbeide, utveksle ideer, erfaringer og planer i arbeidet med flyktninger, integrering og et flerkulturelt mangfold. Nettverket arbeider for et inkluderende fellesskap innenfor kirkene og i samfunnet lokalt og nasjonalt, og fokuserer på migrantmenigheter, flerkulturelt arbeid i kirkene og felleskirkelig engasjement i norsk migrasjonspolitik.

Kirkene har flere ganger møtt kritikk for at de engasjerer seg i samfunnsspørsmål som migrasjonspolitik. Det er likevel ikke uten grunn at dette er viktig for oss. I flere sentrale bibelfortellinger kan vi lese om mennesker på vandring mot og i fremmede land, på grunn av krig, forfølgelse, sult og undertrykkelse. Som for eksempel historien om en liten familie på flukt til et fremmed land. Far og mor med en liten gutt i armene, som reiser fra forfølgelse i hjemlandet. Dette var en av Jesu første erfaringer i livet da Maria og Josef tok ham med til Egypt, på flukt bort fra Herodes. Vår kristne tro og etikk påkaller oss å elske og vise barmhjertighet overfor alle mennesker, å elske de fremmede og ta imot flyktninger, og å med-lide med dem som lider.

På bakgrunn av dette, vil vi på vegne av våre medlemskirker komme med noen prinsipielle innspill til forslagene til innstramninger:

Mennesker på flukt stenges ute

I høringsnotatet foreslås det endringer i utlendingsloven §9 første ledd annet punktum, slik at *visumfriheten ikke gjelder for asylsøkere som nektes realitetsbehandling av sin søknad etter utlendingsloven §32*. Forslaget innebærer ikke bare mulighet til å nekte innreise uten visum, men også «adgang til bortvisning etter utlendingsloven § 17 første ledd bokstav b.» Videre foreslår departementet endringer av «regler som medfører en økt mulighet for bortvisning av utlendinger uten visum til Norge» på grensen mot en nordisk nabostat. I følge departementets forslag skal polititjenestemenn på grensen treffe enkeltvedtak uten klagemulighet, og slik nekte innreise og besørge bortvisning på grensen av personer uten visum.

Selv om vi ser norske myndigheters behov for å begrense antall ankomster, er vi dypt bekymret for konsekvensene av disse forslagene. Dette betyr at mennesker på flukt stenges ut. Grensekontroll bestående av identitetssjekk og reisetillatelse er forsvarlig og kanskje kan være relevant i noen ekstraordinære situasjon med tanke på sikkerhet. Men å nekte adgang til riket til mennesker som søker beskyttelse går imot verdiene samfunnet vårt står for.

Vi ber derfor norske myndigheter å ikke stenge Norges dører til flyktninger!

«Jeg var fremmed, dere tok imot meg.» Jesus, i Mt 25:35

Norges Kristne Råd

KIRKENE SAMMEN

Endringer i regler om beskyttelse og innføring av subsidiær beskyttelse

Når det gjelder vurderingen av bevis- og risikokrav for beskyttelse så håper vi den norske standarden samsvarer med UNHCR sin anbefaling¹.

Departementet foreslår å innføre et skille mellom personer som har krav på opphold etter flyktningkonvensjonen med referanse til utlendingsloven §28 og de som har krav på vern mot retur til hjemlandet etter det menneskerettslige returforbudet §73. Med dette forslaget introduseres to kategorier av flyktninger med juridiske-økonomiske implikasjoner og konsekvenser for utlendingenes stilling i samfunnet. Som det refereres i høringsnotatet har denne todelingen allerede vært i praksis uten det fører til juridisk-økonomisk konsekvenser som begrensningen av ytelser. Fra UDIs rapporter kan man lese at flyktningene telles etter typene av tiltalelse som *konvensjonsflyktning*, *annen flyktning* og *kvoteflyktning* og *opphold på humanitært grunnlag*². Departementets forslag betyr imidlertid at de særrettigheter som tilkjennes flyktninger bare skal gjelde noen, og ikke alle, som søker beskyttelse. I departementets egne ord dette «vil innebære en viss forskjellsbehandling av utlendinger avhengig av grunnlaget for oppholdstillatelsen.» (s.47/150)

Vi håper departementet forstår hvilke implikasjoner dette får, og revurderer forslaget.

Bekymret for enslige mindreårige asylsøkere

Vi leser med stor bekymring departementets forslag om å innføre midlertidig oppholdstillatelse til barn som søker beskyttelse i Norge. Denne tillatelsen skal ikke gi grunnlag for permanent oppholdstillatelse eller familiegjenforening, og det skal foretas ny vurdering av vilkårene for humanitært opphold etter § 38 når de fyller 18 år.

Barna betaler en høy pris i krig og konflikter. De er den mest utsatte gruppen – og også den uten skyld. Når barn tvinges på flukt er det åpenbart alles ansvar å ta dem imot og streve etter for å gi dem omsorg. Å gi omsorg til disse barna kan være en krevende oppgave, men vi mener det norske samfunn er godt egnet til å hjelpe dem som har opplevd tap og trauma i tidlig alder. Men vi er redd for hvilke psykiske påkjenninger det vil ha på barna å vokse opp i uvisshet på om hvorvidt de får bli i sitt nye hjemland. Her ber vi myndighetene om å lytte til barnefaglige råd nasjonalt og internasjonalt, og la barna få opphold.

“Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.”

FNs barnekonvensjon art. 3

Familieinnvandring

Norge har en relativt streng familieinnvandringspraksis både når det gjelder familieetablering og familiegjenforening. Selv om retten til familieliv er godt forankret både i folkeretten, den norske grunnloven og flyktningkonvensjonene, så legger norsk utlendingslov mange begrensninger på muligheten for familieinnvandring. Da er det urovekkende å lese forslag om videre innstramninger i regelverket om familieinnvandring. Vi mener det er en dårlig ide fordi Norge på dette feltet allerede er mye strengere enn de fleste land vi sammenligner oss med. Vi mener Norge bør strebe etter å

¹ UNHCR (2013) «Beyond proof – Credibility Assessment in EU Asylum Systems»

² UDI (2016) «Vedtak om beskyttelse (asyl) 2006-2015» <https://www.udi.no/statistikk-og-analyse/statistikk/vedtak-om-beskyttelse-asyl-20062015/>

Norges Kristne Råd

KIRKENE SAMMEN

likestille sine standarder og praksiser med EU-landene. Det er også betenkelig at departementet i høringsnotat unnlater å drøfte «familieetablering» og «familiegjenforening» nærmere, og ikke sier hvilke forslag som gjelder for de ulike kategoriene.

Dersom denne innstramningen trer i verk vil spesielt de fattige flyktningene rammes hardt. Vi ønsker ikke et norsk lovverk som gjør forskjell på folk, og som særlig vil ramme unge og ressursvake. Vi ber norske myndigheter om å vurdere forslagene nøye i forhold til folkeretten, grunnloven og internasjonale avtaler, og oppfordrer til å lytte til faglig innspill fra nasjonale og internasjonale organisasjoner. Vi anser forslagene som å være i strid med regjeringens verdigrunnlag i Sundvollen-plattformens formuleringer om familie, fattigdom og solidaritet.

“Familien er den naturlige og grunnleggende enhet i samfunnet og har krav på samfunnets og statens beskyttelse.”
FNs menneskerettighetserklæring art. 16.3

Krav på å være del av det norske samfunn

Vår erfaring tilsier at de fleste av våre nye landsmenn streber etter å lære språket, ta del i både arbeidslivet og samfunnsaktiviteter, og på den måten forsøker å få innsikt i det norske samfunnet. Med de økte kravene som foreslås frykter vi at terskel for å ta del i det norske samfunn heves, og at det skapes mer problemer enn løsninger. Vi oppfordrer norske myndigheter til å framskaffe forskningsbasert kunnskap rundt hvilke tiltak som skaper økt inkludering og deltakelse. I tillegg fraråder vi norske myndigheter å ha et ensidig fokus på å kreve mer fra utlendingene, og heller vise en balansert tilnærming med fokus på hindringer og begrensninger i integrering og inkluderingen. Økte krav kan gjøre det vanskeligere for de som allerede sliter med å finne sin plass i det norske samfunnet. I denne sammenhengen vil vi løfte frem utfordringen mange innvandrere har med å komme inn på arbeidsmarked - og slik kunne oppnå det inntektsnivået departementet forslår som «selvforsørger». I denne sammenhengen ser vi fram til den varslede stortingsmeldingen om integrering til våren.

*«Når en innflytter bor i landet hos dere, skal dere ikke undertrykke ham. Dere skal behandle ham som en landsmann.
Du skal elske ham som deg selv.»*
3. Mos 19,33-34

Likebehandling

På tross av begrensninger og forbedringspotensial så mener vi at Norge har et godt asylinstitutt. Selvfølgelig vil den krevende politiske konteksten med skiftende trender i flyktnings situasjonen presse instituttets kapasitet, uavhengighet og profesjonalitet. Vi anerkjenner likevel forbedringen i de siste årene på noen områder. Men nå når antall ankomster øker er det selvfølgelig behov for mer ressurser og andre mekanismer for å møte utfordringen. «Livet på vent» har ingen nytte for verken utlendingene eller samfunnet. Effektivisering av saksgangen er gunstig både økonomisk og psykososialt.

Norges Kristne Råd

KIRKENE SAMMEN

I høringsnotatet foreslås redusert klagefrist for grunnløse asylsøkere, redusert rett til fritt rettsråd og opptak og lagring av biometrisk informasjon av tredjelandsborgere. Vi forventer at alle som ber om beskyttelse i Norge blir hørt, og at rettssikkerheten skal gjelde for *alle* som befinner seg i landet, uansett juridisk tilstand. Lagring av biometrisk informasjon er et grovt overtramp på personvernet, forankret i nasjonale og internasjonale regelverk. Selv om vi har forståelse for behov for kontroll ber vi likevel norske myndigheter om å være varsomme overfor tredjelandsborgere eller utlending på lik linje med oss alle. Vi forventer likbehandling av alle mennesker - også utlendinger!

Knut Refsdal,

Generalsekretær i Norges Kristne Råd

Lemma Desta,

Flerkulturelt kirkelig nettverk